

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo nare-
du vodnik!

Členska vsota stroje
Prečislava:
za leto leta 1929—
za leto leta 1930—
za leto leta 1931—
za leto leta 1932—
Izračun po tarifu. — Pla-
čevila vprašanjem naj
so priložni znamke za od-
govor. — Neprilicna
pisava se ne sprejema.

Kmetijski list

Vsakdo vpliva
vse odnose
svojega dela in
marljivosti!

Rekopis se ne vro-
čuje. — Pisala in tab-
le v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kelečevski
c. št. 7. Telefon:
št. 2288. Račun-
ski oddelki v
št. 14.194.

Neodvisen kmet.

V današnji dobi prav radi poudarjamo in naglašamo velike prednosti neodvisnosti in svobode, predvsem notranje, duševne svobode. Oboje je med seboj tesno združeno: gospodarsko odvisen človek (hlapec ali sluga) je redkokedaj duševno svoboden, ker se mora vklanяти mislim in nazorom svojega gospodarja, če hoče obdržati svojo službo in kruh, duševno nesvoboden človek pa sploh drugega biti ne more kakor suženj, čeprav samo duševni.

Kmet, ki ima količkaj urejeno posestvo in če je še tako majhno, je dandanes neodvisen gospodar, ker je tlaka in desetina in grajščinska podložnost že zdavnaj odpravljena. Če ima kmet seveda dolgove, je njegov položaj glede neodvisnosti že težji, ker mu upniki lahko poskušajo vsiliti — in mu dostikrat tudi res vsiljujejo svoje volje, da se kmet ne more gibati kakor bi se hotel. V glavnem pa so kmetje pri nas le kolikor toliko gospodarsko neodvisni, in to je ena največjih prednosti kmečkega stanu, s kakršno se more le malo drugih stanov ponašati.

Duševna neodvisnost.

Gospodarske svoje neodvisnosti pa se ne more kmet veseliti in je ne more v polni meri uživati, če ni tudi duševno neodvisen. To se pravi z drugimi besedami: Kmet, ki mu gospodarsko nihče ne more do živlega, mora imeti pogum in voljo, da si o vsem, kar ga zanima, ustvarja svoje naziranje in svoje lastno mišljenje, ter da si ne dopusti prav nikomur, da bi na njegovo lastno mišljenje vplival z dovoljenimi ali pa z nedovoljenimi sredstvi. Če pa si hoče kmet vstvarjati o vsem svoje lastno mišljenje in če hoče misliti s svojimi možgani, ni še dovolj, da ima za to pogum in voljo, ampak mora imeti za to tudi sposobnost.

Izobrazba.

To sposobnost pa daje kmetu izobrazba. Ne mislimo tu samo na kmečko-strokovno izobrazbo, ki je vsakemu kmetu dandanes bolj kot kedaj potrebna, ampak na ono splošno izobrazbo, ki tudi kmeta usposablja, da zna vse dogodke v svoji bližnji ali daljni okolici kolikor mogoče pravilno sam presojati in da ne potrebuje nobenih tujih možganov in tujih nasvetov za pomoč. Taka splošna izobrazba šele usposablja kmeta za modernega državljana, ki mora sam vedeti, kje in in zakaj in kako živi.

Žalibog moramo priznati, da je ravno te vrste splošna izobrazba, ki jo imamo tu v mislih, pri nas še na jako nizki stopnji. Mi smatramo za potrebno, da to zopet in zopet naglašamo, prvič ker je to res, drugič pa zato, ker smo mnenja, da je treba vsako resnico brezobzirno povedati, če še tako temu ali onemu oči kolje!

Mi Slovenci se radi ponašamo, da smo visoko kulturni narod, češ, da imamo v celi državi najmanjše število analfabetov. To je do neke mere res, ni pa res, da pomeni že samo znanje branja in pisanja izobrazbo in kulturo. Branje in pisanje je šele ključ, s

katerim si odpiramo vrata do kulture in do izobrazbe, ni pa še izobrazba. Do izobrazbe pridemo šele tedaj, če se tega ključa tudi poslužujemo, to je, če pridno beremo to, kar nam širi naše spoznanje.

Temelje izobrazbe nam polagajo v šoli. Tam se uče otroci brati in pisati. Ko pa otroci enkrat črke poznajo, začno brati razne stvari v berilu: povesti, pesnice, opise dežel in mest in vasi in podobne stvari. Ne rečemo, da je to napačno, ker je zlasti za otroka potrebno, da dobe nekaj moralne izobrazbe in srčne kulture, da niso preveč podobni afriškimi divjakom, ampak da postanejo civilizirani Evropejci. Dandanes je pa že tako, da je za človeka vsa morala in vsa srčna kultura premalo, ker tudi najboljši človek ne more živeti le za nebesa, ampak se mora žalibog zelo, zelo brigati tudi za ta svet, če hoče živeti. Kdor pa hoče zmagati ali se vsaj obdržati v današnjem trdem življenskem boju, ta si mora izobraziti tudi svoj razum; sama srčna kultura in izobrazba je premalo.

Izobrazba razuma.

Za izobrazbo razuma pa je pri nas vse premalo preskrbljeno, zlasti na kmetih. Razum izobrazujejo mladini šele višje šole, ki jih na kmetih ni, v mesto pa ne more pošiljati vsak svojih otrok. Ker pa mora dandanes biti umsko izobražen tudi kmet, če noče biti večer hlapec raznih demagogov, nastane vprašanje: Kako bi se dalo zanesti, razširiti in utrditi izobrazbo razuma, zlasti pa državljansko izobrazbo, tudi na kmetih? V tem oziru je brezpogojno treba nekaj ukreniti, da pomoremo

kmetom, da bodo tudi oni znali in mogli stati na lastnih nogah in da bodo znali misliti s svojimi možgani.

Dve sredstvi imamo, ki bi lahko bili jako uspešni, tembolj, ker se dopolnjujeta. Prvo sredstvo bi bila reforma ljudske šole, drugo sredstvo pa so predavanja.

Ljudska šola bi morala biti preurejena tako, da bi vsaj v višjih razredih fantje in dekleta zvedeli, kaj je na primer občina. V Ameriki se otroci igrajo — občino. Take igre za vzbujanje in vtrjevanje državljske zavesti so silno važne in pomembne, sicer bi jih praktični Amerikanci ne dovolili in ne podpirali. Ker pa na tako reformo pri nas še ni za misliti, bi bilo treba tembolj gojiti taka predavanja, ki izobrazujejo razum in ki ljudi šolajo v lastnem mišljenju.

V tem oziru pa smo še zelo na slabem. Ne, da ne bi imeli predavanj — imamo jih, skoro še preveč jih imamo! Če pa človek pregleduje vsebine teh predavanj, ga kar srce boli. Večina naših predavanj služi žalibog le zabavi ali pa radovednosti, (povedati koliko je ta ali oni hrib visok, op. pis.) jako redka pa so predavanja, ki bi ljudi učila, kdo so, kaj so, in kje žive (v občini, v deželi, v državi i. t. d.). Dokler pa izobraževalnih predavanj te vrste nimamo, ne bomo nikdar dosegli tiste državljanske vzgoje in sposobnosti, ki je modernemu državljanu potrebna in ne bomo nikdar tudi duševno neodvisni, ampak bomo vedno le plen raznih ljudskih zapeljivcev in demagogov.

Za naša prosvetna društva se odpira tukaj silno široko polje delavnosti, ravnotako pa za naše časopise. Tu je dela dovolj in to delo ni nikjer prepovedano.

Aleksander Stambolijski.

Sedemletnica smrti velikega kmetijskega voditelja in velikega Jugoslovana.

Aleksander Stambolijski.

Na dan 14. junija 1923. l. je bil mučeniško ubit vodja bolgarskega kmetijskega pokreta Aleksander Stambolijski. Sedem let je, kar je zgubil svetovni agrarizem (kmetijski pokret) enega prvih svojih voditeljev, a Jugoslovani prvega bojnika za veliki ideal vseh Jugoslovancev. Veličastna figura Aleksandra Stambolijskega se je pričela še le po njegovi smrti očrtavati v svojem pravem in resničnem razmerju.

Rojen je bil v vasi Slavovica, okraj Tatarpazdžijski, 1879. leta, kjer je dovršil tudi osnovno šolo. Potem se je vpisal na srednjo kmetijsko šolo v Plevni, kjer se že kot dijak pojavlja kot prvak iz one skupine, ki je kasneje organizirala »Zemljodelsko zvezo«, to je bolgarsko kmetijsko stranko. Leta 1898. in 1899. se že Aleksander Stambolijski aktivno udeležuje organizacije bolgarske kmetijske stranke, čeprav je šele star 18, 19 let.

Leta 1890. je še kot dijak kmetijske šole napisal svojo prvo brošuro »Glas iz kmetijske sredine«, o kateri očrtava načela in pota kmetijskega združevanja. V istem času priob-

čava v kmetijskem vestniku »Zemljedelec«, ki je izhajal v Varni, poziv na vse kmetijske fante k združevanju. Po končani srednji šoli odide v Nemčijo in se vpiše v Halle na višjo kmetijsko šolo. Tu je zbolel in kmalu zapustil Nemčijo. Po ozdravitvi je stopil takoj v aktivno javno delovanje. V istem času je prenehala izhajati v Plevni »Kmetška zaščita«, a mesto nje je začel izdajati Stambolijski v Stari Zagori »Zemjodelsko Zname«, kamor je bil povabljen skupno s Aleks. Dimitrovom, da prevzame vodstvo kmetške stranke. L. 1907. se je preselil skupno z uredništvom in vodstvom stranke v Sofijo. Tu postane glavni urednik lista in stopi na čelo Zemljedelske zveze, kjer ostane vse do svoje smrti.

Leta 1908. je bil prvič izvoljen za narodnega poslanca in bil pozneje vedno voljen kot kandidat v dveh, treh in tudi štirih volilnih okrajih.

Rojen v planinski kolibi, odrasel sredi surove prirode brez materine ljubezni je Aleksander Stambolijski eden izmed onih samostojnih ljudi, kateri dolgujejo vse samo sebi. Siromašen pastir, bujen dijak, učenja lačen študent in vaški učitelj, prevzema Stambolijski že kot 20-letni mladenič na svoja ramena težki apostolski križ. Po vseh krajih prenaša svojo novo besedo, rojeno ne v prijetnem kabinetu, temveč v burji življenja, gradi osnove onega grandioznega dela, ki je za časa strašnih povojnih let rešilo bolgarski narod od anarhije, pa še več, daje mu realnih pridobitev in svetle nade v bodočnost.

Še nedovršen 20-letni študent formulira teorijo zgodovinskega napredka sodobnih državnih in socialnih (družabnih) institucij (ustanov), istotako kakor jih je mnogo let pozneje znanstveno dokazal Leon De Gui v svojih delih iz državljskih pravic. Tedaj pa, ko je stopil v parlament, je pričel dajati pouk o konstitucionalizmu tako ministrom, kakor tudi svojemu kralju.

Kot ideolog agrarizma in bolgarskega pokreta ustvarja bogato literaturo, s katero povzdigne agrarizem na svojo višino, pokazujoč njegovo prvenstvenost tako teoretično, kakor tudi praktično nad drugimi političnimi združitvami. »Oblast, brezoblast in narodna oblast«, »Zakaj se kmetje združujejo?«, »Kmetški prvoboritelji in njihova odtujitev Zemljedelski zvezi ter njihovo orožje za obrambo«, »Zemljedelska zveza in njeni nasprotniki«, »Inteligenca v Zemljedelski zvezi«, »Kakšen mora biti politik?«, »Politične ali slojne organizacije?«, »Principi bolgarske Zemljedelske zveze«, »Razlika med Zemljedelsko zvezo in političnimi strankami«, »Vrhovni princip narodne oblasti« in mnogo drugih manjših brošur idejnega in političnega značaja krasi venec njegove delavnosti kot ideologa. Kot organizator in propagator široko prekorači meje političnih propagatorjev in organizatorjev in se dvigne do položaja kmetškega oboževanca. Še svetlejša je njegova praktična politična delavnost kot agrarec in kot Jugoslovčan.

Kot agrarec, dobro poznavajoč položaj kmeta in še boljše precenjujoč sile kmetških nasprotnikov (meščanstva in delavstva) organiziranih v internacijalnem merilu, dvigne kakor bleščeč svetilnik visoko geslo za organizacijo vseh agrarcev v mednarodnem merilu, v zeleni internacijali in to v tistem času, ko so še njegovi tovariši na Češkoslovaškem, Poljskem in Rumuniji plavali globoko v vodi nacionalnega šovinizma.

Imajoč pred očmi tragično preteklost bratskega razjedinevanja, bratomorno klanje, katerega so izkoriščali veliki evropski politiki in nasprotniki Slovanstva, objame križ kot Jugoslovčan in gre po poti na Golgotu kot veliki jugoslovanski mučenik, žrtvuje svoje življenje in položi tako kamen bratske

ljubezni in bratskega dela za ujedinjenje, ki naj reši Jugoslovane bratomornih borb in propadanja.

Dva, tri momente od neštevilnih iz njegove delavnosti, ki mečejo na njegovo veličastno figuro jasno svetlost kot Jugoslovana:

Ob priliki aneksije Bosne in Hercegovine l. 1908. od strani Avstroogrške Stambolijski najostreje protestira izjavljajoč, da ni usoda Bosne in Hercegovine samo njuna usoda, temveč splošna usoda vseh Jugoslovčanov. Dne 26. junija 1913 obsoja ravno tako ostro hajduški napad na brate Srbe, a l. 1915., v početku evropske vojne, želi odkrito zmago bratski srbski vojski. Isto leto zakliče v parlamentu kot vodja 52 narodnih poslancev od šovinizma pobesnelim pristašem vladnih strank na njihove napade: »Ti nisi Bolgar, ti si Srb«, z vso odločnostjo: »Jaz nisem ne Srb ne Bolgar, jaz sem Jugoslovčan«.

To njegovo delo ga je vrglo v ječo, kjer je preživel ves čas vojne pod najstrožjim režimom in cenzuro.

Po vojni kapitulaciji Bolgarije je bil Stambolijski izpuščen iz ječe, da reši bolgar. narod od zmagovalcev. In resnično. Kot velikemu Jugoslovčanu in velikemu poborniku demokracizma je uspelo zahvaljujoč njegovi popularnosti, da ublaži težko atmosfero in izvleče Bolgarijo ohranjeno od razkroja. Kot predsednik vlade in minister zunanjih zadev nadaljuje svoje delo. Zgodovina bo ugotovila, da še ni nikoli noben državnik dosegel sijaj-

nejših uspehov pod tako tragičnimi pogoji, v kakršnih je dobil Stambolijski Bolgarijo leta 1919.

On in njegova vlada v nizu smelih mer obnavljata gospodarstvo dežele, urejajeta finance, gradita ceste, nove železniške proge, omogočujeta proizvodnjo in gradnjo. 3000 km novih cest, 2000 novih šol, 500 mostov, proračun s prebitkom in poleg plačevanja reparacij v denarju in naturi izsušenje na tisoče hektarjev močvirja, organizirata tisoče zadrž, prodajnih, konsumnih, kreditnih itd., nadelita 55.820 brezposestnih in maloposestnih družin z zemljo, dvigneta valuto na stopnjo držav zmagovalk, dosežeta sprejem Bolgarije v Ligo narodov pred vsemi drugimi premaganimi državami, napravita prvi korak za bratski sporazum s kraljevino Jugoslavijo, ki je bil kronan z dogovorom v Nišu, to je v kratkem dediščina, katero je zapustil genialni pastir iz vasi Slavovice.

Toda zagrizeni nasprotniki Bolgarske so bdili. Njim ni ugajal ne preporod Bolgarije niti iskreno in bratsko zbliznanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Njihova zarota ponovno zmaje temelje bolgarskega naroda, povzroči desetisoče novih žrtev, oropa vse, a celo Bolgarsko prepusti makedonskim razbojnikom kot plen.

Zvesti njegovim idealom bomo sledili njegovi poti kot agrarci in Jugoslovani in to bo največji spomin in oddolžitev velikemu kmetškemu učitelju in voditelju in velikemu Jugoslovčanu.

T. D.

Izseljevanje in agrarna reforma.

Dejstvo je, ki ga ni mogoče prezreti in še manj utajiti, da se vsako leto mnogo sto naših ljudi izseljuje z domače rodne grude v tujino s trebuhom za kruhom. To dejstvo ni nobena novost pri nas, ampak sega že daleč nazaj v predvojno dobo. Začetka tega pojava ne poznamo, ne more pa biti dvoma o tem, da se je izseljevanje začelo takrat, ko ljudje niso našli doma več kruha, ali pa ne dovolj kruha. Z drugimi besedami: izseljevanje se je pričelo pri nas takrat, ko je nastopila agrarna in za njo tudi še delavska kriza.

Ta kriza traja še dandanes in sicer v znatno poostreni meri, kakor smo jo poznali prej. Pred vojno se je dalo pri nas že še kako živeti tudi doma in takrat so se izseljevali ljudje, ki so hoteli od življenja imeti tudi nekaj več, kakor suh vsakdanji kruh. Danes pa hodijo ljudje v tujino že za vsakdanjim kruhom in ne samo za prihranki. Rudarji, ki odhajajo na Francosko, si tam ne bodo pristradali in prigarali milijonov, temveč so zadovoljni, da so siti.

Vedno bolj naraščajoče izseljevanje pa je vzbudilo koncem koncev le tudi pozornost naše, za blagor kmeta in delaveca precej brezbrizne javnosti. S tem vprašanjem se bavita danes dve skupini. K prvi skupini spadajo tisti stari, vsem dobro znani »prijatelji kmečkega stanu«, ki samo stokajo in jokajo nad kmečko revščino, da bi s svojim jokom in stokom kmetom dokazali, kako imajo kmete radi, nikdar pa ne povedo kmetom, kaj naj naredi, da bo njihove revščine konec in da bodo tudi bajtarji s svojimi družinami vred našli kruh in zaslužek doma. Ti stari »prijatelji kmečkega stanu« znajo samo stokati, kako je »kmečka mladina pokvarjena, da ne hodi več v cerkev, da ji kmečko delo ne diši, da sili v mesta le zato, ker tam lahko pohajkuje in se zabava v kinematografih, namesto, da bi doma ljubila svojo rodno grudo in garala od zore do mraka«, seveda na pol zastonj in samo kakih 100 dni v letu — ostalih 265 dni naj pa počne kar hoče...

Tako govorijo, stokajo in pišejo ti stari »prijatelji kmečkega stanu«. Tako govore in pišejo v »Slovencu« ljudje, ki so od nekaj

poznali le velikega kmeta, nikdar pa niso mogli doumeti, da je večina slovenskih kmečkih ljudi bajtarska!

Druga skupina ljudi, ki se zelo resno briga za rešitev tega našega najtežjega vprašanja, kako namreč preskrbeti ljudem kruh doma in sicer na lastnem, čeprav še tako majhnem domu, smo pa mi. Tudi nam je dobro znano, da kmetje tožijo nad previsokimi davki, da tožijo nad slabimi letinami itd. Razlika med nami in onimi starimi »prijatelji kmečkega stanu« pa je ta, da mi teh tožb ne ponavljamo, čeprav jih poznamo, ampak da razmišljamo zelo resno, kako bi se dalo vsem nadlogam, ki tarejo naše najbolj revne ljudi na deželi, od pomoči praktično. Mi hočemo ljudem povedati in smo jim tudi že dovolj glasno povedali, da za naše male ljudi na kmetih ni druge rešitve kakor stroga in korenita izvedba agrarne reforme!

Kako zelo imamo mi prav, dokazuje sijajno »Slovenec« v svojem uvodniku od zadnjega četrta. Tam namreč pripoveduje, da so se hoteli trije krepki in zdravi kmečki fantje izseliti. To se je pa nekim »merodajnim gospodom« le zdelo čudno, da hočejo tako krepki in zdravi fantje ven, in so se obrnili na očeta, naj jim ta pove pravi zrok, zakaj hočejo taki korenjaki z doma. Oče jim je pa rekel: »Kaj pa naj počno? Jaz imam premalo zemlje za vse in tudi premalo denarja, da bi postavil vsakemu lasten, čeprav skromen domček doma. Fantje pa hočejo svoje domove in ker jaz nimam toliko denarja, ga morajo iti zaslužiti sami!«

Ta očetov odgovor je silno poučen! Oče nič ne govori, da so njegovi fantje »brezverci« ali »liberalci«, tudi o kinematografu ne govori, ampak čisto priprosto pripoveduje resnico: zemlje nimajo in doma nimajo, in ker ga nimajo, radi bi ga pa imeli, hočejo ven, da si bodo tam zaslužili to, kar si doma zaslužiti ne morejo! Vsa čast takim fantom!

Kar je povedal priprosti kmečki oče v »Slovencu«, to pripovedujemo tudi mi. In sicer že dolgo. Mi dobro vemo, da postavitev lastnega doma nima z vero nič opraviti, am-

pak samo z denarjem in z zemljo. In zato pravimo, da je treba vso kmečko politiko uravnati tako, da bodo mogli vsi priti do lastnih, čeprav majhnih domov, kjer bodo mogli živeti doma. S samo vero si reveži ne bodo pridobili svojih domov, čeprav drage volje priznamo, da je molitev velika moralna sila, ker je za lastne domove potrebno v prvi vrsti dvoje: zemlja in denar.

Do zemlje pa naši mali ljudje brez temeljite agrarne reforme ne bodo prišli. To je jasno kot beli dan. Zato pa se čudimo, da stari »prijatelji kmečkega stanu« in stari »borci za pravice kmeta in milega slovenskega naroda« o agrarni reformi nočejo nič slišati! Vse naše življenje na kmetih se vendar razvija v pravcu drobljenja velikih kmetij, t. j. mi postajamo narod bajtarjev in malih posestnikov, ker se tudi kmečki mladini ne

ljubi več služiti do konca svojih dni kot slabo plačan hlapec, ki se še oženiti ne sme in ne more, ampak hoče tudi mladi naraščaj svojo svobodo in gospodarsko neodvisnost. V tem leži velikanski preokret v mišljenju naše kmečke mladine, in ta preobrat je zdrav, ker nam napoveduje, da se naša mladina ne zadovoljuje več z žalostno vlogo večnih hlapcev, ampak hoče postati vsak za sebe gospod! Ta preobrat pa mora podpirati vsak pošten in dobromisleč človek in zato mora vsak poštenjak biti vnet tudi za sredstvo, t. j. za agrarno reformo, da naša mladina zleze iz hlapčevstva v svobodo!

Kdor pa je proti agrarni reformi, ta ni »prijatelj kmečkega stanu«, ampak je navaden hinavec, ki v svojem srcu ne misli na nič drugega kakor na to, kako bi naše fante še za naprej držal v sužnosti in hlapčevstvu.

je res šla in garala veleposestniku za »božji lon«. Dnina gališkega kmeta je znašala na dan celih 10 krajcerjev — v nedeljo pa niti tega niso dobili! Res, lepo je bilo biti v Galiciji graščak in veleposestnik.

Ali ne kaže pisec članka v »Slovenca«, da bi se tudi on počutil silno srečnega, če bi tudi njegovo zemljo hodili naši bajtarji obdelavati za 10 krajcerjev na dan, ali pa ob nedeljah celo — zastonj?

In če človek bere take staroverske tropine, kakor jih je spoštovani gospod pisec tistega članka napisal za »Slovenca«, si ne more reči drugega kakor: Hvala Bogu! Namreč hvala Bogu, da so naši ljudje že toliko pametni, da ne marajo več garati zastonj.

„Delati nočejo!“

»Slovenec« si je postavil hvalevredno nalogo, da preiskuje precej na dolgo in široko, kje tiči vzrok tiste mizerije in revščine, ki tira slovenske kmetije na boben, ljudi pa v tujino s trebuhom za kruhom. Take preiskave in študije, kakor jih v novejšem času objavlja »Slovenec«, so na eni strani lahko jako koristne, zlasti če povedo kaj pametnega, na vsak način so pa jako poučne, ker nam na široko razkrivajo pravo miselnost onih ljudi, ki take članke pišejo.

V enem takem članku ugotavlja »Slovenec« med drugim, da našim ljudem pravzaprav še ni tako hudo, da bi morali hoditi v tujino zaradi revščine in zaradi brezposelnosti, ker je dela doma še dovolj. Čeprav pa je doma dovolj dela, zapuščajo ljudje vseeno svojo rodno zemljo, ker nočejo delati!

Nato navaja člankar tudi zgled za lenobo naših ljudi in pravi: Le pogledite na štajersko! Tam so vinogradi lepi in krasni, v vinogradih stoje lepe, gosposke hiše (da so te hiše vedno prazne, tega ne pove, op. ur.), blizu njih pa stoje viničarske bajte. Te bajte pa so prazne, ker ljudje nočejo delati!

Ali ni to sijajen dokaz lenobe našega ljudstva?!

Kdor pa pozna razmere take, kakor so, je pač nekoliko drugačnega mnenja o lenobi našega ljudstva, kot spoštovani člankar »Slovenca«. Vzemi kar viničarja. Ali ve spoštovani pisec, kakšno je viničarsko delo? Kdor le od daleč pogleda težko ilovnato zemljo naših vinogradov, razume, da delo na taki zemlji ni lahko. Kdor pa poleg tega še ve, koliko truda je treba predno vinograd obrodi, bo tudi razumel, zakaj viničarji ne delajo z veseljem. Z veseljem namreč ne delajo zato, ker so slabo plačani za svoje delo, in da ni čudno, če se najde kdo in reče, da je boljše, če viničar magari od lenobe umrje, kakor pa

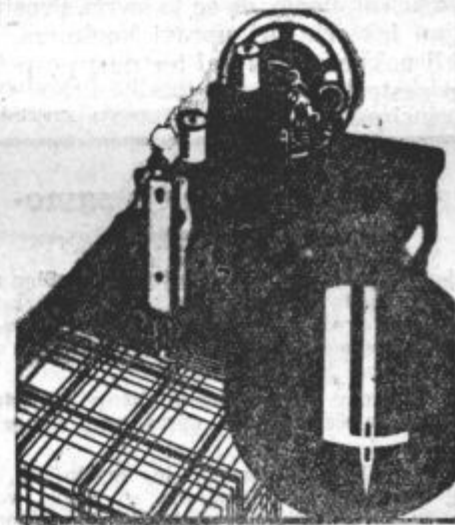
da bi z neverjetno slabo plačanim delom ugonabljal sebe in svojo družino.

Delati za pošteno plačilo — ja! Delati tlako — ne! Tlako je že zdavnaj vrag vzela, kar je ni, jo pa še bo. Vnebovpijoča krivica je namreč zahtevati dandanes od človeka najgara od zore do mraka zastonj. In zato pravimo: Tak človek, ki noče delati zastonj ali za beraške krajcerje, še zdavnaj ni lenuh!

Še eno vprašanje si dovoljujemo postaviti spoštovanemu gospodu, ki se mu v »Slovenca« zeha po nekdanji tlaki: Ali so leni tudi tisti naši ljudje, ki si v Ameriki, ali pa v francoskih rudnikih služijo svoj kruh?

Vidite, gospodine, tisti ljudje niso leni, kajti če bi bili leni, bi jih Amerikanci že zdavnaj pustil na cesti umreti od lakote. Vidite, to so prav tisti ljudje, ki so šli v tujino ne z namenom, da bodo na tujem denarili, ampak z namenom, da bodo v tujini delali in pa v prepričanju, da bodo tujei njihovo delo mnogo pravičneje plačevali, kakor pa doma.

Bister slovenski vojak, ki je bil leta 1914 v Galiciji, je pripovedoval, kako je tam znala gospoda uboge rusinske kmete izkoriščati. Bila je krasna solnčna nedelja, bil je baš čas žetve in krasno žito se je zibalo po polju, kar je oko daleč meslo. Ljudje so prišli v nedeljo dopoldne kot po navadi k svoji službi božji (Rusini so pravoslavne vere, op. ur.). Po končanih obredih pa je njihov duhovnik ljudi še nekoliko pridržal pred cerkvijo in jim je povedal, da je danes nedelja in da zato ne smejo na delo — za denar, pač pa jim je dovoljeno iti na delo na graščinsko zemljo (ker kmečke zemlje v Galiciji ni) — zastonj, ker si bodo s tem pridobili veliko »božje« dopadejenje! Tako je govoril ljudem gališki duhovnik in tista sirotinja, ki je komaj dvakrat ali trikrat na leto videla na svoji mizi kruh,

Haid & Neu šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.
Zastopnike sprejemamo povsod.

SEJMI.

15. junija: Dob, Kočevje, Št. Vid pri St. Semič, Jagnenca, Sv. Barbara, Kostrivnica, Mozirje, Lambah, Planina Štaj., Sv. Rozalija, Oplotnica, Sv. Vid pri Pt.,

16. junija: Tržič, Vrhnika, St. Jernej, Sv. Vid na Bloka, Prosen-Jakovci.

17. junija: Vače, Sv. Vid pri Grobelnem.

18. junija: Zalog, Lemberg, Dekleževje.

19. junija: Škocijan.

21. junija: Moravče, Vel. Loka, Lašče, Peklo, Buče, Vrenska gorica, Šmarje pri Jelšah, Poljčane, Gor. Lendava.

Dopisi

Sv. Barbara v Sl. goricah. V nedeljo, dne 25. maja smo imeli agr. inter. celega tukajšnjega okraja lep sestanek, na katerem je poročal g. geometer Milan Mravlje obširno o današnjem stanju agrarne reforme, za kar se mu še enkrat prisrčno zahvaljujemo za vsa njegova lepa in resnična pojasnila. Naprošamo vodstvo Zveze agrarnih interesentov, da bi nam kolikor mogoče šla na roko, ker posamezni interesenti nimamo pravih stikov z višjimi oblastmi in si mnogokrat ne moremo pomagati. Priporočamo tudi vsem drugim interesentom agrarne reforme, da v polnem številu pristopijo k tej zvezi, katera je najbolj koristna za naš končni cilj oz. za izvedbo agr. reforme.

Matena. Lep je naš skraj in tudi lepo ime nosi Mat-ena, vendar nas svet prav veliko ne pozna. Gospodarsko se živahno giblje. Če bi naši pradedi prišli nazaj, bi se ne spoznali na vasi. V zadnjem času smo dogradili gasilni dom, čigar otvoritev se je izvršila 1. junija na najslovesnejši način. Dom je bil lepo okrašen in gre vsa čast pridnim gasilcem in vnetim dekletom. Dom je blagoslovil izžanski g. župnik, slavnostni govor pa je imel župni načelnik g. J. Modic, zahvaljujoč se za požrtvovalno delo vaščanom iz Matene in sedanjenemu županu g. Martinu Pircu, ki je začel graditi stavbo gasilnega doma.

Vrhnik. Četrto leto je že, odkar je razglašen konkurz nad g. Brajerjem. Delavci, katerim je bilo zagotovljeno izplačilo zaslužka, težko pričakujemo, da se to izvrši. Prosimo merodajne faktorje pri upravi konkurza, da bi uvideli naš težak položaj ter nam pospešili izplačilo zaslužkov.

Izprememba zakona o samoupravnih cestah.

Uradno poročajo: Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za gradbo in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o samoupravnih cestah.

Po tem zakonu se izpremenijo bivše »oblastne« ceste, odgovarjajoče novemu upravnemu stanju, v banovinske.

Po nekaterih izpremembah in dopolnitvah, tičočih se takozvanega kuluka (da so n. pr. vojni invalidi, ki žive izključno od invalidnine, potem redovniki in kulturne ter dobrodelne ustanove kuluka, oziroma tozadevnih davkov oproščene), so važne naslednje nove določbe:

Načelnike in člane sreskih cestnih odborov postavlja in razrešuje ban na predlog sreskih načelnikov. Načelnik sreskega cestnega odbora je praviloma predsednik občine, kjer je sedež sreskega načelnika. Blagajnik te občine je blagajnik sreskega cestnega odbora. Za namestnika načelnika sreskega cestnega odbora je postaviti v prvi vrsti osebo, ki se spozna v gradnji in vzdrževanju cest.

Člani sreskih cestnih odborov opravljajo praviloma svoje delo brezplačno. Odbornikom, katerih stanovanja so oddaljena nad 4 km od sedeža cestnega odbora in ki prisostvujejo celodnevni seji tega odbora, se sme izplačati najmanjša dnevniica, katere višino določi ban. Ban takisto določi nagrado blagajniku cestnega odbora, njegova nagrada pa ne sme presegati 100 Din mesečno. Načelniki sreskih cestnih odborov prejemajo za svoje delo nagrado v višini 15 do 30 Din, člani cestnih odborov pa nagrado 5 do 10 Din letno za vsak km banovinske ceste, ki ga vzdržujejo. Višino te nagrade določi ban.

Nobeden član sreskega cestnega odbora ne sme v svojem srezu prevzeti cestno-gradbenega dela ali dobav za cestne gradnje v srezu in to dotlej, dokler traja njegovo službovanje. V nujnih slučajih sme ban odrediti drugače. Čim je izvršeno imenovanje novega cestnega odbora ali odrejena njegova razrešitev, mora odstopivši načelnik izročiti svojemu nasledniku vse spise itd. najdlje v roku 8 dni. Ti sreski cestni odbori morajo biti imenovani po tem zakonu najdlje do konca tega meseca.

Novice

Kraljevska rodbina na Bledu. V kraljevi dvorec Suvobor na Bledu je prispela iz Splita Nj. Vel. kraljica Marija z vsemi tremi princii. Na leški postaji je bila kraljeva rodbina prisrčno sprejeta od naroda in zastopnikov oblasti.

Novi člani Vrhovnega zakonodajnega sveta. Uradno poročajo: Na predlog ministra pravde je predsednik ministrskega sveta general Peter Živkovij postavil za člane vrhovnega zakonodajnega sveta gg. Kosto Timotijevića, bivšega ministra v Beogradu, dr. Alberta Kramerja, bivšega ministra iz Ljubljane, dr. Slavka Miletića, bivšega ministra iz Beograda, dr. Hamdijo Karamehmedovića, bivšega ministra iz Sarajeva, dr. Svetislava Popovića, bivšega ministra iz Zemuna, dr. Pavla Čubrovića, izrednega profesorja na univerzi v Beogradu, Živka Krpana, prof. v p. iz Bakra, in Petra Djirlića, publicista iz Splita.

Kalkutski nadškof v Ljubljani. Katoliški nadškof iz Kalkute v Indiji g. Perier se je mudil pretekli teden v Ljubljani. Zbiral je darove za misijonske akcije med Indijci. Njegova nadškofija šteje okrog 300.000 katoličanov, paganov je pa še nad 20 milijonov. V območju Kalkutske nadškofije deluje tudi več slovenskih misijonarjev.

Odkritje Cankarjevega spomenika na Vrhniki. Odbor za I. Cankarjev spomenik na Vrhniki naznanja, da odkrije spomenik v nedeljo 27. junija 1930. Vesled tega naproša vsa cenj. društva, da se pri nameravanih prireditvah izvolijo na to ozirati.

Pričetek sokolskih dni v Beogradu. Ob binkoštnih praznikih so se pričeli prvi nastopi vseslovenskega sokolskega zleta v Beogradu. Nastopilo je 13.000 šolske mladine v navzočnosti kralja, članov vlade in tisoč glave množice.

Proces proti dr. Mačku in hrvatskim omladincem je bil v soboto zaključen z zadnjim govorom branitelja dr. Trumbiča. Sodba bo izrečena prihodnjo soboto.

Za stradajoče rudarje se je zavzela sama banovina. Dne 4. junija se je vršila v Ljubljani pri banski upravi konferenca zastopnikov delavstva in socijalno političnih ustanov. Sklenili so ustanoviti Banovinski podporni sklad.

Ameriški Slovenci v domovini Pretekli četrtek je prispela prva skupina ameriških Slovencev v Ljubljano, da obišejo svoje in domovino. Izletniki so člani največje jugoslovanske organizacije v Ameriki »Slovenske narodne podporne jednote«, ki je organizirala za leto več izletov v staro domovino. Našim rojakom iz Amerike želimo iz srca, da bi jim bilo bivanje v domovini čim prijetnejše.

Sporazum med državo in premogokopi. Po dolgotrajnih pogajanjih, ki so se vršila med železniškim ministrstvom in premogokopnimi družbami radi dobave premoga za železnice, je prišlo do sporazuma, po katerem bo država plačevala premog 6 odstotkov ceneje, kakor do sedaj. Sporazum velja za eno leto. Državne železnice potrebujejo mesečno približno 160.000 ton premoga. Teh 160.000 je takole razdeljenih: 50.000 ton dobavlja TPD, 57.000 ton državni rudniki, približno 50.000 ton mali rudniki iz hrvatskega Zagorja in predvsem iz Srbije. TPD bo z ozirom na to na leto dobajala 600.000 ton premoga državnim železnicam.

Neurje nad ljubljansko okolico. V sredo 4. t. m. je pričela divjati okrog druge ure pop. nad ljubljansko okolico silna nevihta. Vtila se je ploha dežja, med nalivom pa je padala gosta in debela toča, ki je napravila

na polju ogromno škodo. Ponekod je stolkla v zemljo prav vse, kar je bilo zelenega. Najbolj so bili prizadeti kraji v Zg. Šiški, Rašici, Ježici, Tomačevem in Mostah. — Strašno neurje in toča je divjala tudi v Višnji gori. Tudi tam so polja in travniki popolnoma uničeni.

Aretacija bivšega poslanca SLS. »Delav. Politika« od 4. junija poroča, da je bil v Senovem pri Rajhenburgu aretiran bivši državni poslanec SLS in senovski župan g. J. Škoberne na zahtevo državnega pravdnštva. Vzrok aretacije je baže ovadba večine občinskih odbornikov na drž. pravdnštvo radi nerednosti v občinski upravi.

Nesreča z granato. V bližini Gjevjelije v Južni Srbiji sta našla na travniku dva otroka ročno granato, ki je ležala tam najbrže še iz svetovne vojne, in se pričela z njo igrati. Granata je eksplodirala in starejšega fanta, 9letnega Rista Uliševića popolnoma razstrgala, mlajšega pa težko ranila.

Posledica steklih krav. Že zadnjič smo poročali o slučaju stekle krave na Hrvatskem, kjer je obolelo na steklini 40 ljudi, ki so pili od ugriznene krave mleko. Te dni poročajo listi o enakem slučaju iz Čehoslovaške. V vasi Negrov v Podkarpatiski Rusiji je ugriznil stekel pes dve kravi. Nekaj dni nato je obolelo 20 ljudi, kateri so pili mleko teh krav. Vse obolele osebe so morali prepeljati v bolnico.

Strela ubila šest ljudi. V Blatincah pri Plznu na Čehoslovaškem se je zateklo 6 ljudi vsled nastale nevihte v gozd in poiskalo zavetje pod košatim drevesom. Slučaj je hotel, da je udarila strela ravno v to drevo in ubila 3 osebe, 3 pa smrtno nevarno poškodovala.

Treščilo je ob priliki strašne nevihte v ljubljanski okolici v hišo posestnika Alojzija Medveda pod Studeniškim klancem pri Štičini. Pogorelo je vse, ker je bilo gašenje požara vsled pomanjkanja vode zelo otežkočeno.

Izseljeniški dom se je porušil v Genovi in pokopal pod ruševinami okrog 50 izseljencev, Italijanov, Madjarov, Poljakov in Arabcev. Med ponesrečenimi je tudi en Jugoslovčan. Izseljeniški dom je bil stara, petnastropna hiša v Genovi, v kateri so nastanjevali prekomorske parobrodne družbe svoje potnike do odhoda parnikov, zdravniki pa so obavljali ta čas preglede potnikov itd. V trenutku, ko se je pričela stavba podirati, je bilo v njej 250 potnikov. Večina se je rešila pravočasno, drugi pa so postali žrtev katastrofe. Pri nesreči se je zavila zgradba v tako gost oblak prahu, da niso mogli dolgo časa z reševalnimi deli pričeti. Šele drugi dan so začeli z izkopavanjem ranjencev in mrtvih.

Obsedno stanje na Malti. Angleški guverner na otoku Malti v Sredozemskem morju je proglasil nad otokom obsedno stanje, da bo mogel zatrei protidrjavno rovarjenje, ki ga je zanetil katoliški škof ob priliki razpisa volitev v malteški parlament.

Samoupravno gibanje povsod zmaga. V ameriškem senatu je bil predložen zakonski načrt, po katerem naj dobijo Filipinski otoki, ki stoje pod ameriško upravo, popolno samoupravo. — Angleška vlada pa je pričela te dni razgovore z zaprtim indijskim voditeljem Ghandijem glede samouprave Indije.

Oboroževanje. Ameriški senat je dovolil 380 milijonov dolarjev kredita za zgraditev novih vojnih ladij.

Nov most v Benetkah. Italijanska vlada je sklenila zgraditi velik nov most, ki bo vezal Benetke s celino. Most bo zgrajen za avtomobilski, vozovni in železniški promet ter za pešce. Stroški so preračunani na 82 in pol milijona lir.

Ognjenik Vezuv v Italiji je pričel v zadnjem času močneje delovati. Pojavljajo se močne eksplozije v notranjosti ognjenika, iz žrela pa švigajo visoko plameni in pele.

Za versko propagando zbere papež vsako leto okrog 160 milijonov dinarjev. Lansko leto je nabral celo 198 milijonov din. Ta denar, ki ga zberejo pobožni katoličani, gre večinoma za afriške, indijske, kitajske in druge misijone.

Madžari bi radi starih časov. Ob priliki 10letnice trianonske mirovne pogodbe (Trianon je palača v Parizu, kjer je bila mirovna pogodba podpisana), s katero so bile določene današnje meje Madžarske in utrjeni mirovni pogoji, so se vršili po vsej državi protestni shodi in žalne seje proti »krivičnemu« miru. Madžarskim grofom se silno skomina po onih zlatih časih, ko so na milijone Slovanov in Rumunov izkoriščali v deželi krone Sv. Štefana. Pa tudi v sedanjih državnih mejah kopni polagoma grofovsko oblast in jo bo prej ali slej prevzel zaveden ogrski kmet in delavec.

Agrarna reforma v Albaniji. Albanski parlament je sprejel soglasno zakon o agrarni reformi. Zakon predvideta razlastitev ene tretine vseh onih posestev, katerih celokupna površina torej z gozdi vred meri več kot 40 hektarjev. Veleposestnik si sme puščeno površino zemlje sam izbrati. Agrarni interesi dobe na člana družine po pol hektarja zemlje.

Parnik se je potopil pretekli teden v severoameriški Magdalenski reki. Utonilo je 100 potnikov.

Kmečki punt v Južni Italiji. Iz Martina Franca v južni Italiji poročajo, da so se sredi maja uprli ondotni kmetje, da so oboroženi s kosami in vilami navalili na davčni urad ter na druga poslovja in jih zažgali. Potrgali so vse telegrafične in telefonske žice. Pridružili so se jim tudi fašistični miličniki in se kot kmečki sinovi pobratili z upornimi kmeti. Oblast je poslala na upornike številne čete karabinjerjev, ki so jih po celonočni borbi ugnali. Bilo je na stotine ranjenih in 70 mrtvih na obeh straneh.

Nov rumunski kralj.

Bivši rumunski prestolonaslednik princ Karol, ki se je l. 1927. odpovedal prestolu in odšel v inozemstvo, se je za binškošne praznike nenadoma vrnil v Bukarešto z letalom. Povsod v Rumuniji so ga navdušeno sprejeli. Takoj po njegovem povratku se je sestala ustavotvorna skupščina in je na binškošno nedeljo proglasila princa Karola za kralja, njegovega sina Mihaela, dosedanjšega mladotnega kralja, pa za prestolonaslednika. — Listi zatrjujejo, da je bil povratek princa Karola že zdavnaj pripravljen od strani sedanje vlade, višjih oficirjev in regentskega sveta. Z njegovo vrnitvijo se je položaj Kmetske stranke še bolj utrdil.

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO

PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR:

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOSKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA SIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, ČEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA ZAVODO

Bolne žene dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef«-grenčice neovirano, lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelj klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so potrjeni ugodni učinki raziskovanj. — »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Gospodarstvo

Letošnji izrazitejši pojavi glivičnih bolezni in škodljivcev.

Letos sem videl povsod nenavadno močno napadene breskve od glivične bolezni »Exoascus deformans«. Na več mestih so bila kar cela drevesa do zadnjega lista napadena od te glivice. Ta bolezen je še splošno med ljudstvom malo znana, zato je menda tudi bil mogoč tako močan razmah iste. Povzročila kodravost breskvinih listov, ki se skoraj popolnoma deformirajo (spremenijo obliko), postanejo debelejši, skovrčeni, dobijo rumeno ali rumeno-rdečkasto barvo. Na ta način izpremenjen list ni več sposoben za dihanje in ne more več izvrševati onih funkcij, ki jih drevo od listja nujno zahteva. Drevo, posebno močno napadeno, poglne, se osuši. — Da se bolezen prepreči, je potrebno takoj spomladati, čim se opazi na listih, napadene dele odrezati in sežgati. Seveda, to gre samo, če je bolezen le tu in tam nastopila. Najboljše je škropljenje dreves, predno se popki odprejo, z 2% galice, pozneje z 1%, dodati pa moramo mnogo več apna; breskve namreč ne prenašajo modre galice. V novejšem času se priporoča škropljenje z zmesjo galice in žveple-naopnene brozge. Po zimski zmesjo 1:2½, poleti pa 1:45.

Na mnogih mestih sem letos tudi opazil pri nas bolj redko bolezen vinske trte »rdeči palež«; Nemci ji pravijo (roter breuer), pravo njeno ime, kakor so jo imenovali učenjaki, je Pseudopeziza tracheiphila. Najrajši napada modre sorte, vendar tudi belih ne poštedi, kakor sem videl letos na več mestih. List postaja predčasno rdečkast, že zgodaj v maju mesecu, okrog rdečkastih lis se vidijo rumenkasti obrobki, kar je znak destrukcije klorofila. Proti bolezni je potrebno škropljenje z modro galico, isto kakor proti pernospori,

Podlistek

Ivan Albrecht:

Muzikantovo maščevanje.

(Nadaljevanje.)

»Kaj vas je pa obsedlo, ženske?« je zajezila razposajenost Tomažinka, ki ji takšna početja ni bilo po volji. »Pustite revo, saj vidite, da je že vsa krvava!«

Hana je spoznala njen glas in se je takoj umirila.

»Bog vam povrni, mati Marjeta,« je zagtegnila in tipala s palicama proti njej, da jo je kljub vročini zazeblo, ko je videla nase uprt pogled Haninih brezizraznih oči. Nehote in kakor v obrambo ji je kmetica pomolila velik kos kruha in jo vprašala:

»Ali si kaj žejna, Hana?«

Ona je povescila glavo.

»Vročje je, seveda, vročje je kakor v peklu.«

Žanjice so se muzale, Hani pa so jele polzetj debele solze po licih.

»Zakaj jokaš?« ji je Marjeta natočila čašo vina.

»Ker sem reva,« je zadrhtelo iz Hane. In kakor iz dalje je zadrhtelo:

— Le enkrat bi vid'la, kak solnce gor gre, bi vid'la kak luna in zvezde blišče —

V preprosti napev je dahnila slepa reva toliko toplote, da je hipoma obmolknila vsa njiva. Srpi so obstali in sočutni pogledi so božali Hano. In naekrat je pela vsa njiva kakor v pobožni molitvi:

— Le enkrat bi vid'la, kak solnce gor gre —

Hana je podrhtevala kakor vodna gladina, kadar jo vznemirja veter. V zahvalo je sklenila roke proti Tomažinki in tiho odšla po polju.

Žanjice so se sklonile in srpi so spet zazveneli.

TRETJE POGlavJE.

Kadar je Hana okusila dobroto, pa naj je bila še tako majhna in nezmatna dobrota, je pomenilo to vedno žarek luči v njeno temo. Kakor bi se otrsela temne halje je bilo: blodnja jo je popustila in slepotica je spet jasno spoznavala, zlasti jasno so zažareli teda v njej spomini.

Ker ji ni dojmov vnanjega sveta posredoval vid, so bili vsi njeni pojmi nekaj samo nje lastnega. Sprejemala, doživljala in urejevala si jih je čisto po svoje in je to tudi bilo v veliki meri krivo, da se ni mogla sporazumeti z ljudmi v tolikem obsegu, kakor so se sporazumeli zdravi med seboj. V njej je gledal vedno nekakšen dvom, neki tajen strah, zato je tudi bilo v njej vedno nekaj skritega in pridržanega.

Iz mladosti se je spominjala matere. Njej je mati pomenila žensko, ki človeku vse preskrbi in da, ki se ves dan trudi in dela, po končanem delu pa joka in žaluje. Zakaj mora

mati žalovati, tega Hana ni razumela, vedela pa je, da dobra mati mora žalovati. Ker je slišala svojo rajno mater največ prejkotati, se ji je zdela med vsemi, kar jih je poznala, najboljša in najblažja. Ko je Mevkova Polona umrla, je bilo Hani petnajst let. stiskala se je k mrtvi materi in jo objemala ter čutila, da je mati mrzla; zato je poslej vse mrzlo občutila mladenka kot smrt in se po zimski dolge tedne ni ganila iz kože.

Pojem oče je bil zanjo zvok brez vsebine; kajti z očetom ni govorila nikoli in tudi mati ji ni nikdar nič pravila o njem. Najslajše razkošje jo je pač prevzelo, kadar je slišala govoriti o ljubezni ali peti mlado mater, ki je zibala dete. Tedaj je na enkrat zapela tudi sama in ućala z rokami kakor bi pestovala. Ljudje so ji zaradi tega zrekli »Hana-tutú,« ali ona je le bila v teh nežnih čustvih najbolj blažena.

Tudi sedaj je mislila na ljubezen, ko je odhajala s Tomažinove njive. Kruh, ki ga ji je dala gospodinja Marjeta, je stlačila v cekarček, kakršnega je malone vedno nosila s seboj, pa je zapela:

— Po vrtu sem hodila, sem rožice sadila; prišla je jesen, sem rožce trgala —

Hanin glas je bil tako topel in nežen, da so se zapored zavzele žanjice:

»Sirota! Še dobro, da se ji ljubi petil!«

Samo Pucovka je mrzlo opovrgla:

»Kdor je malo prismuknjen, najlaglje živi.«

z razliko, da je potrebno škropiti že pred 15. majem. Sicer pa je letos jako čudno leto; v kljub spremenljivim dnevom maja sem našel peronosporo že 12. maja na moslavcu (šiponu). Tukaj so nekateri vinogradniki že škropili okrog 15.—16. maja, kar je bilo istočasno dobro proti obema glivičnima boleznima.

Nenavadno močno napada letos listna uš povsod, kamorkoli se človek obrne. Največ je jabolčnih uši, Aphis mali, ki je zelenkaste barve, potem na mnogih mestih črešnjava uš, Aphis cerasi. O češpljah in slivah pa skoraj govoriti ni; tu in tam sem videl kar cele slive vse v ušeh; posebno napadena je carska sliva. Splošne vse listne uši so jako hudi škodljivci sadnega drevja, ker dorasla uš po štirikratnem levljenju kot žive mlade, ki so zopet kmalu godne za razmnoževanje. Uši kotijo žive mlade, brez vsakršnega parjenja, so torej jalorodnice. Vsaka spomladna uš dobi do 100 mladih, v letu je pa 9—10 generacij, torej si moremo misliti, kako močno se lahko razširi ta golazen. Za uničevanje rabimo kontaktne strupe, n. pr. mazavo milo 2% (kalijevo milo); drugo sredstvo je tobačni ekstrakt ½—1½%, najboljša pa je oboje pomešati in tako škropiti ali pa namočiti kar cele mladice v raztopino, kjer je to seveda mogoče. Najboljše pa je zimsko škropljenje z drevesnimi karbolineji — kajti, v splošnem so se razvili najrazličnejši škodljivci tako močno, da jih pozneje ne bo mogoče zatreti. Povsod kamor se obrne človek, skoraj nikjer ni zdravega lista, vse je izseckano in izgrizeno; že sam cvetoder, Anthonomus, je uničil tudi do 70% pridelka.

Ivan Nemeč, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Rana v našem čebelarstvu.

Tehnični razvoj našega čebelarstva je zavzel že take mere, da danes lahko smatramo to panogo kot jako važen vir dohodkov v našem gospodarstvu. »Čebelarstvo društvo«, ki je pod spretnim vodstvom doseglo v razmeroma kratki dobi prehod čebelarjev, od »Kranjčev« do Žnidaršičevih panjev in s tem neprimerno zvišalo produkcijo medu, je pripomoglo znatno do tega, da se je pri nas uvedlo umno čebelarstvo. Zasluga društva na tem polju je velika. Danes se pri nas producirajo skoro vse potrebščine namenjene čebelarstvu. Tehnično smo z malimi izjemami na vrhuncu.

Glede prodaje je pa stvar malo bolj kočljiva. Čebelarji se tožijo, da jim stvar ne gre preveč od rok. Medu je mnogo nerazprodanega in se kvari doma. Tudi trgovci z medom razpolagajo z velikimi zalogami. So nekatere vasi, kjer imajo kmetje po par sto do 1000 kg blaga. Kam z vsem tem blagom?

Konsum medu kljub niski ceni ne napreduje. Nasprotno, nazaduje. Pri nas se meščani še ne zavedajo o koristi medu. Pa tudi na deželi se ga ne uporabi preveč. V splošnem je notranji konsum v deželi jako pičel, a izvoz ne napreduje oziroma je skoroda popolnoma zaostal. Vzrok temu je pač ta, da se za izvoz rabi v prvi vrsti hojev med, kateri služi v zdravilne svrhe. Tega pa pri nas ni dosti, ker prevladuje ajdov in cvetlični med.

Da se odpomore žalostnemu stanju našega lepo razvitega čebelarstva, je potreba nekaj ukreniti.

»Čebelarstvo društvo« se bavi z mislijo osnovati prodajno zadrugo. Prodajna zadruga je sicer potrebna, vendar pa se moramo zavedati, da samo takrat reši vprašanje, ako bo tudi začela z veliko in močno propagando za konsum medu na domačem trgu. Na tej propagandi za dvig konsuma bi morali sodelovati vsi listi in izrabiti vsa sredstva. Drugod, kjer se bolj zanimajo za razne kmetijske panoge, so v službi propagande za dvig konsuma vsi faktorji gospodarstva in tudi izven

tega stoječi strokovnjaki. Zdravniki priporočajo med in nebroj člankov se je že o tem napisalo, kjer se pokazuje korist medu v zdravstvenem oziru. Pri nas to bore malo poznamo. Privatna inicijativa je pa pri nas tako majhna, da ni izgledov na uspeh. Edina pot je še, da se tu osnuje organizacija, ki naj se peča s prodajo in reklamo.

Naši vrli čebelarji bodo razumeli potrebo organizacije in društvo, ki je že toliko naredilo v prosep čebelarstva, bo gotovo izposlovalo pomoči od strani oblasti.

Ustanovitev zadruga in močna reklama za konzum meda je nujna potreba in edina pot iz zagate, v kateri se nahaja naše čebelarstvo. Čebelarstvo zasluži, da se mu posveti vso pažnjo, ker to ni panoga katera donaja samo postranski zaslužek, ampak je važen narodno gospodarski faktor.

Misel čebelarjev osnovati si zadrugo je pozdraviti in ji želeti dober uspeh. Čebelarji naj se zavedajo, da, kakor so z organizacijo dvignili naše čebelarstvo na visoko stopnjo, tako bo tudi organizacija prodaje dvignila dohodke in kar je glavno konzum (potrošnja).

Ruski izvoz in mi!

Z vsakim dnem nam Rusija nudi nova presenečenja na gospodarskem polju. Monopolna ureditev zunanje trgovine daje Rusiji možnost, da le ta prodira na svetovni trg in ga osvoja. Vse kaže, da Rusiji ni do tega, da svoje blago proda z dobičkom, glavna stvar pri tem je, da si pridobi dovolj zdrave valute, katero potrebuje za nabavo strojev.

Mi kot agrarna država, bogata na lesu in poljedelskih produktih, moramo ta pojav spremljati z največjo pažnjo. Posebno glede na izvoz lesa. SSSR je določila, da za leto 1933. izvozi 30 milijonov m³. Ta ogromna množina pade težko na tehcnico, a vendar ni še tako jaka, da bi lahko smatrali za pogubonosno evropskim produktom.

Tudi Rusija nam ne bo najbrže mogla za daljšo dobo uveljavljati tega sistema trgovine. Danes se lahko konkurira, ker so produkcijski stroški jako nizki. Obdelavo lesa vrše politični kaznjenci, ki razen hrane nimajo nikakršnega plačila. Edina močna postavka stroškov je prevoz. V sistemu ruskega kolektivnega gospodarstva pa to ne pride v poštev. Vsaj navidezno ne. Dosedanje pošiljalke nam kažejo, da roba še ne odgovarja evropskim zahtevam. Večinoma je tu sveže blago, a po dimenzijah daleč od naših zahtev. Z ozirom na kakovost nas mora tolažiti dejstvo, da stojimo sedaj še visoko nad ruskim blagom.

Večjo pažnjo je potreba posvetiti pridelavi agrarnih produktov Rusije za evropski trg. Jajca, sadje, maslo še ne pride v poštev kot prvovrstno blago. In po izjavah poznavalcev Rusije je to po večini blago namenjeno splošnemu konsumu. Kakovost te robe je jako nizka in jo smatrajo kot nekaj »Aus-schuss«. Z ozirom na današnje prilike, in krizo, ki tlači celi svet, moramo računati, da tudi tako blago najde hvaležne konsumente radi izredno nizke cene.

Temu nasproti skoro ni prave in učinkovite pomoči. Edini izhod je ta, da se naši proizvodni stroški pocenijo in prične z proizvodnjo kvalitetnega blaga. Rusija se dolgo ne bo zmogla take kakovosti, kakor jo Evropa zahteva. Tako namreč kaže ustroj njene produkcije. Ako bomo hoteli kljubovati temu, moramo najti tozadevno protisredstvo. Po mojem mnenju je tu edina pomoč produkcija prvovrstne robe ter znatno znižanje stroškov pridelave.

To sta dva faktorja, katerim bo pri nas težko priti v okom. Poleg privatne inicijative in podjetnosti, bo pač morala država poseči v regulacijo prodaje in produkcije in z zakonom začrtati smer. Deloma bo potreba, da se

tudi v naši produkciji in trgovini spozna, da je država tu, katera lahko uredi vprašanje, katere dobra volja posameznikov ne more.

Tako je treba!

V nemških listih smo našli naslednje podatke o razvoju mlekarstva v sosedni Avstriji:

»Časi se izpreminjajo. Ko je bil še Miha Hainisch avstrijski predsednik, je nekoč rekel: Najbolj znana avstrijska imena po svetu so: Hainisch, Seipel (bivši kancler) in pa »Bella« (to je bila znamenita krava predsednika Hainische). No, Hainisch ni več predsednik, Seipel tudi ni več kancler, »Bella« pa je dobila dve tekmovalki. Krava »Ursek« je dala preteklo leto 436 kg surovega masla, krava »Silberk« pa 11.200 kg mleka.

Uradni podatki povedo nadalje, da je Avstrija začela mleko in mlečne proizvode že izvažati. Kaj to pomeni, bomo razumeli, če premislimo, da je Avstrija še l. 1924. torej komaj pred 5 leti, še za 37 milijonov šilingov mleka in mlečnih proizvodov kupila! Letos pa je vsa potreba pokrita doma in še so prodali skoro za 1 milijon šilingov mlečnega blaga v tujino!

Te uspehe niso dosegli lahko. Devet desetih zemlje v Avstriji imajo namreč v rokah silno konzervativni kmetje, ki jim gre združništvo težko v glavo. Dalje so morali izboljšati pasmo in dvigniti število živine in skrbeti za izboljšanje krme. Najtežja naloga pa je bila organizacija prodaje mleka in pa mlečnih proizvodov potom zadrug.

Število krav so dvignili v desetih letih od 800.000 na 1.200.000, torej za 400.000 glav. Plemensko živino so uvažali iz Švice. V ta namen je država najela posojilo v znesku 6 milijonov šilingov (1 šiling = 8 dinarjev). Skrbeli so dalje za dobra travniška gnojila in za konzerviranje krme. Tako so dvignili mlekarstvo tako visoko, da znaša vrednost mleka v enem letu 615 milijonov šilingov!

L. 1919. so imeli komaj 485 mlekarskih zadrug, l. 1928. pa že 818. Samo mala deželica Vorarlberg ima 181 zadrug.

Kmetje so se združništvu dolgo upirali, ker jim ni šlo v glavo, zakaj plačujejo zadruge mleko po kvaliteti (po maščobi) in ne po množini. Danes pa so že uvideli potrebo in korist standardizacije, to je določanje kvalitete in cene po kvaliteti. Avstrijsko mleko ima danes povprečno po 4—5% maščobe, kar je za produkcijo masla silne važnosti. Masla izdelujejo samo dve vrsti, a to prvovrstni, tako da prodajajo svoje maslo celo že v Švico, večinoma pa v Nemčijo.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,

dne 2. junija 1930.

Govedina: Na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, 1 kg govejega mesa II. Din 16—18, 1 kg govejega mesa III. Din 12—16. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24—25, 1 kg telečjega mesa II. Din 20—22. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25—, 1 kg prašičjega mesa II. Din 22—24. Drobniča: 1 kg koštrunovega Din 14—15, 1 kg jagnjetine Din 18—20, 1 kg kozličevine Din 25—. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 10—, 1 kg konjskega mesa II. Din 8—. Perutnina: Piščanec, majhen Din 15—20, piščanec, večji Din 25—30, kokoš Din 30—45, petelin Din 30—40, raca Din 25—30, domači zajec, manjši Din 8—15, domači zajec, večji Din 20—30. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-50—3, 1 kg surovega masla Din 35—40, 1 kg čajnega masla Din 44—56, 1 kg masla 40—44, 1 kg bohinskega sira Din 34—40, 1 kg sirčka Din 10, jajce Din 0-75 — 1. Pijače: 1 liter starega vina Din 18—22, 1 liter novega vina

Din 14—18, 1 čaša piva Din 3—3.50, 1 vrček piva Din 4.50—5, 1 steklenica piva Din 5.50 do 6. Kruh: 1 kg belega Din 5, 1 kg črnega 4.50, 1 kg rženega Din 4.50. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. »0« Din 4.10—4.25 na debelo, Dina 4.50 na drobno, 1 kg moke št. »2« Din 3.55—3.75 na debelo, Din 4.25 na drobno, 1 kg moke št. »4« Din 3.20—3.30 na debelo, Din 4 na drobno, 1 kg moke št. »6« Din 2.80 na debelo, Din 3.50 na drobno, 1 kg kaše Din 5—6, 1 kg ješprenja Din 6, 1 kg ješprenjčka 10—12, 1 kg otrobov Din 1.75, 1 kg koruzne moke Din 3.50, 1 kg koruznega zdroba Din 4 do 4.50, 1 kg pšeničnega zdroba Din 5—6, 1 kg ajdove moke I. vrste Din 6—8, II. vrste Din 6, 1 kg ržene moke Din 4. Žito: 100 kg pšenice Din 250—255, 100 kg rži Din 200 do 210, 100 kg ječmena Din 200—210, 100 kg ovs-a Din 195—220, 100 kg prosa 200—210, 100 kilogramov koruze Din 150—160, 100 kg ajde Din 200—220, 100 kg fižola, ribničana Din

330, prepeličarja Din 410, 1 kg graha Din 8 do 10, 1 kg leče Din 8—10. Kurivo: 1 tona premoga Din 460, 1 kubični meter trdih drv Din 180, mahkih Din 90. Krma: 100 kg sladkega sena Din 100, 100 kg polsladkega sena Din 80—90, 100 kg kislega sena Din 75, 100 kilogramov slame Din 60—75.

Živinski sejem v Ljubljani. (4. t. m.). Na sejem je bilo prignanih 226 konj, 54 volov, 53 krav, 17 telet in 525 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 47 konj, 30 volov, 26 krav, 10 telet in 385 prašičkov. Cene so ostale v glavnem nespremenjene. Mnogo je bilo prodanih prašičkov za rejo, ki so se prodajali po 250 do 400 dinarjev za komad po velikosti. Za kg žive teže se je plačevalo: voli I. 10 do 10.25 Din (na zadnjem sejmu 10—10.25), II. 9—9.50 Din (9.50), III. 8—8.50 Din (8—), krave debele 5—7 Din (5—7), krave klobasariče 4—5 Din (4—5), teleta 14.50—15.50 Din (14.50—15.50).

Nudim
prima **cement**
DALMATINSKI
znamke Titan in Dalmatia
ter Dovje-Mojstrana po
najnižji ceni.

dalje vse vrste žebelje, trsje za strope, žico, kakor tudi moko, žito in razna krmila. Gašeno in negašeno apno dobavljam. Na željo dostavim tudi na dom, po primerni ceni!

Ljudevit Sirc, Kranj

Pošljite nam takoj Vaš naslov!

Dnevno 200 do 300 dinarjev in še več lahko zaslužite z delom v Vašem domačem kraju. Znamko za odgovor:

»Tehnac družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Vajenca

za

mesarsko obrt

zdravega močnega iz dobre hiše sprejemem takoj. **A. Brecljnik** mesar in prekajevalec Sp. Šiška Ljubljana

KOVAČI!
Najcenejši KOKS

100 kg Din 85.—

Pri večjem naročilu popust!

Ljubljanska mestna plinarna

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljani nad vse dobri oče in soprog

Jakob Dobrovoljc

dne 5. junija 1930. po večletni mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega pokojnika smo položili k večnemu počitku dne 7. junija 1930. ob 6. uri popoldna na pokopališče v Verdu pri Vrhniki.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek 13. junija na Verdu.

MIRKE, 9. junija 1930.

Žalujoči: Jera, soproga, Anton, Alojz, Janez, Ana, Frančišek in Marija, otroci.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — jetika — kašelj — suhi kašelj — nočno potenje — bronhialni katar — katar v grlu — zasluženje — bljuvanje krvi — bruhanje krvi — občutek tesnobe — astmatično dihanje itd.

je ozdravljivo!

Na tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj mojo knjigo

»Nova umetnost hranjenja«

katere je že mnoge rešila. — Ista se more uporabiti poleg vsakega načina življenja in pripomore, da se bolezen hitro obvlada. Teža telesa poraste in polagano ovapnenje zaustavi bolezen. Mnogi možje zdravniške znanosti potrjujejo vrednost moje metode in radi odobravajo porabo iste. Cim prej se začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje.

Popolnoma brezplačno

dobite mojo knjigo, iz katere morete črpati mnogo potrebnega. Kogar mučijo bolezni in kdor se želi na hiter način temeljito in brez nevarnosti rešiti svojih bolečin, naj piše še danes.

Naglašam ponovno, da moja pojasnila dobite popolnoma brezplačno, brez vsake obveznosti od Vaše strani, ter bode Vaš zdravnik sigurno pristal na oni od prvih profesorjev kot izvrsten preizkušen

novi način Vašega hranjenja.

Zato je v Vašem interesu, da pišete takoj, in boste od mojega tamošnjega zastopstva postreženi v vsaki dobi. Črpaite pouk in pojačano voljo do življenja iz knjige izkušnega zdravnika. Ona obsega okrepitev in življensko tolažbo ter se obrača na vse bolnike, kateri se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKÖLLN, Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 616.

Naročajte
»KMETSKE
LIST».

Upozorite

tudi Vaše znance, da jih hočem za vedno povsem zastopj osvoboditi neugodnega znojenja nog, pa naj se to znojenje pojavilo še v tako toplih poletnih dneh. Ni to nikako zdravilo, nego povsem jednostaven naravni postopek. — Prosim znamke za odgovor.

J. Lustig, Osijek, Krešmina ulica.

V globoki žalosti naznanjam tužno vest, da je mo dragi, nad vse dobri brat

Jakob Dobrovoljc

dne 5. junija 1930., po večletni mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zasal.

Truplo nepozabnega pokojnika smo položili k večnemu počitku dne 7. junija ob 6. uri popoldan na pokopališču v Verdu pri Vrhniki.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek 13. junija na Verdu.

MIRKE, 9. junija 1930.

Žalujoča družina Janez-a.

Širite „Kmetški list“!

OPEKO IN STREŠNIKE

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih karlovske opekarn

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

»**Ekonom**« generalno zastopstvo za Dravsko banovino Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Kovači!

Najbolji trdi in mehki koks
in kovaški premog

Van radi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

NAJ TAKOJ JAVIJO

svoj točni naslov osebe, ki se hočejo od nas naučiti lepega, snažnega in lahkega bivšega obrta, da si tako najdejo stalno in vrlo plodonosno domačo delo in postranski zaslužek. Javijo na jse samo oni, ki razpolagajo z vsoto najmanj 3650 Din, da si zamorejo tako nabaviti za to potrebni stroj. Pouk je brezplačen, zaslužek 10 do 12 Din na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg privatnih naročnikov lahko vsakdo dela tudi za našo tvrdko, ker tudi mi vsak čas za gotov denar prevzamemo vsako količino izgotovljene robe, zakar jamčimo tudi pismeno. Za odgovor je treba priložiti znamko. Grauert, tvornica strojev d. d., Generalno zastopstvo in skladišče, Osijek I., Krežmina

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Večletna garancija!
Pouk v vezenju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najkrajšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji s apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehah apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUSE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Štalna snlega pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Laneno
olje
Firnež
Emailne in
ostale lake
Olinatne
barve

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ-ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Novl-Sad Lastnik: Franjo Medić

PRVOVRSTNE

K O S E

„Kajetan“
z zlato peto

„Jugoslovanske“
„Turške“

in

„Naravnosive“

z garancijo ter prvovrstne
brusne kamne ima v zalogi

EKONOM

osrednja gosp. zadruga

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica števil. 7

Naročajte
»KMETSKI
LIST«

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI

EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

L. MIKUŠ
Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavi: „Kmetški dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, te ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3